

Så er der fest

© 2004 by Marlene Grøftehaug og

CDR-Forlag

Omslag og foto: Ulla Rose Andersen

Tryk: Nørhaven Book

ISBN 87-7841-387-7

Ekspedition:

Boghandlen eller direkte fra CDR-Forlag

Montanagade 29 E, DK-8000 Århus C

Tlf. 8612 3078

Fax 8619 9566

cdr@cdr-forlag.dk

www.cdr-forlag.dk

Indhold

En god fest?	7
<i>Forfatterens forord</i>	
Fester for fællesskabet	11
<i>En god fest styrker sammenholdet, mener Therese og Frederik</i>	
Festerne åbner ungdomslivet	27
<i>Når unge begynder at feste, lægger de samtidig barndommen bag sig</i>	
At kende grænsen	36
<i>Adrian gider ikke ødelægge flere fester med at drikke for meget</i>	
Fest med blå blink	47
<i>Uindbudte gæster ødelagde Tobias' fest</i>	
Sofies lærestreg	59
<i>Sofies første fest endte ude af kontrol</i>	
Hvad er en god scoring?	68
<i>Læs otte unges svar på det spørgsmål</i>	

Et samlingspunkt for alle.....70*Sunniva elsker at arrangere en god skolefest***Hvad er din bedste scorehistorie? ..... 78***Læs om unges oplevelser
med at gaffe en sød fyr eller en lækker sild***Stræberne er kedelige..... 81***Zadie forstår ikke dem, der sidder hjemme
hos mor og far fredag aften***Er det i orden, at en pige scorer..... 90***Læs unges meninger
om scoreglade piger... og drenge***På festernes sidelinje.....93***Liv følte sig ikke parat til festlivet
samtidig med sin klasse***Tomt dansegulv uden alkohol .....105***Efterskolepigerne Camilla og Heidi
har forskellige meninger om fest og sprut***Sodavand og somaliske rytmer ..... 118***Fartun og Fardowsa er vilde med at feste
– uden alkohol***Drikkeri er virkelighedsflugt .....128***Kristne Anne Birgitte kan godt føle sig
som en outsider til festerne***Her kan du få mere at vide ..... 140***Bøger, film og hjemmesider*

En god fest?

Hva' så, skal du med til fest hos Cecilie på fredag?

Hun var omkring 15 år, i gul Miss Sixty-top og med sort mascara på øjnene. Spørgsmålet var rettet mod veninden ved siden af hende.

Det regner jeg med. Min forældre har godt nok snakket om, at jeg skal med dem op til min moster og onkel. Men det gider jeg ikke. Jeg vil hellere til festen.

Samtalen udspillede sig i min lokale kiosk, hvor de to piger på 15-16 år var i gang med at købe hver sin Mathilde kakaomælk i deres spisefrikvarter. Men den kunne have udspillet sig mange andre steder. I bussen, midt i en historietime eller i en have på en solskinsdag. For fester fylder rigtig meget for mange unge. Hvad enten de kommer fra Skagen i nord, Rødby i syd, Esbjerg i vest eller København i øst. I en del år er fester en meget stor del

af deres liv. Her bliver der snakket, hygget, kysset, drukket, danset og lavet mærkelige ting, som klassekammeraterne hiver frem i sladderhjørnet om mandagen.

Denne bog handler om, hvordan unge selv ser på deres festliv. De fortæller blandt andet om deres holdninger til fester og om alle de gode og sjove oplevelser, de har med det. De knap så sjove historier kommer også frem. Sofie og Tobias fortæller om en fest, der gik over gevind, og som de ikke tænker tilbage på som en hyggelig aften. De har nemlig begge prøvet at få deres fest ødelagt af *gatecrashere*.

Det er ikke kun de festglade, du møder i bogen. Du kan læse om Liv, der ikke følte sig parat til at træde ind på festscenen på samme tid som klassekammeraterne. Og du kan læse om Anne Birgitte, der hellere vil gå til lovsangsgudstjeneste i weekenden. Begge piger har oplevet at føle sig udenfor, fordi de er anderledes end det store flertal, der fester løs hver fredag og lørdag.

Fester er for det meste sjove og dejlige, men de kan også være et pres. Sådan oplevede jeg det selv, da jeg var teenager. Ligesom Liv var jeg ikke varm på tanken om at

gå til halbal, drikke mig fuld og ligge brak hele næste dag. Først senere – i gymnasietiden – fik jeg mere smag for festlivet og syntes, det var rart at glemme alt om hverdagens geografirapporter og danske stile for en stund. De forskellige oplevelser kom frem fra den indre huskemappe, da jeg arbejdede med denne bog.

Forhåbentlig giver bogen dig anledning til at tænke over, hvad fester egentlig betyder i dit liv. For eksempel: Hvad er en god fest? Hvad betyder øl og vodka for lysten til at feste? Hvor går grænsen for hærgen i andre folks hjem? Og hvad med de kammerater, der endnu ikke har lyst til at feste og drikke?

I forbindelse med denne bog har jeg talt med en masse unge mennesker om deres forhold til fester. De skal alle have en stor tak, fordi de ville være med til at sætte spot på emnet.

Har du spørgsmål eller kommentarer til bogen, er du velkommen til at skrive til mig på mgj@journalist.com

Marlene Grøftehaug

Fester for fællesskabet

Fester giver oplevelser og er med til at tømre klassen sammen, mener Therese og Frederik, som går i 9. klasse.

Når der er fest, ender Therese altid ude på toilettet med en flok piger. De fniser og snakker om kæresten, lærere og forældre, mens de tager en slurk af deres øl. Therese kalder pigernes hellige stund for en *girl talk*, og den vil hun nødtigt undvære. Frederik er klar på dansegulvet, når der bliver fyret op for yndlingsmusikken *Malk de Kojn*. Bagefter falder han om i en sofa, får slukket tørsten med en øl og snakker med sine venner.

Therese og Frederik er begge 15 år og går i 9.a på Virupskolen i Hjortshøj 15 kilometer

nord for Århus. De er en del af et slæng, der går til fest sammen. For det meste én gang hver weekend. Og ingen af dem kan forestille sig livet uden fester. De mener begge, at festlighederne er med til at styrke fællesskabet i klassen.

»Man kan snakke med sine venner på en anden måde end i skolen, hvor man skal være disciplineret og have noget fra hånden. I dansktimen er der jo ikke rigtig tid til at snakke, når man skal analysere en I.P. Jacobsen-novelle eller sådan noget. Til festerne kan man bedre snakke fortroligt og fortælle hemmeligheder,« siger Therese.

»Til en fest viser man nogle andre sider af sig selv. Jeg er den stille og rolige type til hverdag, men bliver måske lidt vildere til en fest. Hvis en eller anden skruer op for noget god musik og går amok til det, får han en masse andre ud på dansegulvet. Så er der nogle oplevelser at snakke om, når det bliver mandag,« siger Frederik.

Ingen bliver holdt udenfor

Therese er en gang imellem i sommerhus med sine forældre i weekenden. Så det er

Frederik og Therese regner begge med at have mange glade festår foran sig.

De forestiller sig, at de bliver ved med at gå til fester, til de er godt oppe i tyverne.

ikke alle fester, hun kommer med til. Hun kan godt føle, at hun somme tider går glip af en oplevelse.

»Jeg er ikke sur over at skulle i sommerhus, for det er også hyggeligt. Men jeg kan da godt føle mig lidt snydt, når jeg ikke kan snakke med om weekendens fest. De andre er heldigvis gode til at fortælle, hvad der er sket. Jeg bliver ikke holdt udenfor af den grund.«

Frederik har fritidsjob i Føtex og skal af og til op klokken seks om morgenen. Så han har også prøvet at undvære en fest.

»Det er lidt træls, når man ikke lige kan snakke med. Det er jo til festerne, tingene sker. Men i vores klasse bliver folk accepteret, selv om man ikke kommer til alle fester.«

I 9.a er der ikke pres på folk, der lader de grønne flasker stå, mener de to klassekammerater.

»En dreng i vores klasse drikker aldrig, men er tit med til festerne alligevel. Nogle siger måske: *Kom nu, tag en øl*, men han bliver ikke holdt udenfor, fordi han siger nej. Men jeg ved selvfølgelig ikke, om det har noget at gøre med, at han er en klog type, der

Frederik:

»Jeg har aldrig prøvet at brække mig til en fest. Nogle gør det nærmest til hver eneste fest. Måske fordi de synes, det er sejt og på den måde får noget at være kendt for. Men jeg synes, det må være en træls rolle at komme ind i.«

sætter dagsordenen til hverdag,« siger Frederik, der selv drikker 4-6 øl på en aften.

»Jeg har det fint med det antal og kan styre mig. Jeg har aldrig prøvet at brække mig til en fest. Nogle gør det nærmest til hver eneste fest. Måske fordi de synes, det er sejt, og på den måde får noget at være kendt for. Men jeg synes, det må være en trøls rolle at komme ind i. For det bliver let sådan, at folk nærmest forventer, at en bestemt person brækker sig.«

En af Frederiks klassekammerater havde gjort bræk-rollen til sit varemærke. Men han er nu holdt op med at drikke så meget, at maveindholdet kommer op igen.

»Folk syntes, der var fedt at snakke om, hvor meget han mon drak, og om han brækkede sig. Men de har accepteret, at han ikke gider det mere. De syntes heller ikke, det var sjovt længere at have ansvaret for at følge ham hjem altid,« fortæller han.

Hellere bitter øl end konfi-drik

Frederik kunne ikke lide smagen af øl, da han havde sin festdebut for halvandet år siden. Nu har han vænnet sig til smagen.

Therese:

»Jeg kan faktisk ikke lide smagen af øl. Det er bittert. Jeg kunne godt lade være med at drikke øl, for jeg føler ikke, at jeg bliver presset til det. Men jeg gider ikke være den eneste, der sidder og er helt ædru. Man har det altså også sjovere, når man er lidt fuld.«

»Man drikker jo også på grund af virkningen, for ellers kunne man jo lige så godt drikke sodavand,« siger han. Therese er enig.

»Jeg kan faktisk ikke lide smagen af øl. Det er bittert. Jeg kunne godt lade være med at drikke øl, for jeg føler ikke, at jeg bliver presset til det. Men jeg gider ikke være den eneste, der sidder og er helt ædru. Man har det altså også sjovere, når man er lidt fuld. Så jo, jeg drikker det da på grund af virkningen,« siger Therese, der har aftalt med sin

mor, at hun må drikke højst fire øl på en aften. Den aftale er hun godt tilfreds med.

Hverken Frederik eller Therese drikker Bacardi Breezer eller Smirnoff Ice, selv om de blandede drikke med sodavand og alkohol smager sødere end øl.

»Det er altså en konfi-drik. Det er noget, folk gør lige i starten, når de går til fest. Det er også alt for dyrt. En Bacardi Breezer koster nok fire gange så meget som en øl,« siger Therese.

Druk – men med måde

Danske unge har længe haft europarekord i at drikke, men nu ser billedet ud til at vende. Den nyeste undersøgelse viser, at unge danske piger og drenge godt kan gå til fest uden at drikke sig fra sans og samling. Sammenlignet med tal fra 1997 har færre unge mellem 11 og 13 prøvet at være fulde. Også de 14-15-årige drikker mindre.

»Det vidner om, at forældre og andre er begyndt at se, at det måske ikke er helt ok., at de helt unge drikker alkohol. Med kampagner og andre tiltag er der sendt et signal om til den voksne del af befolkningen om, at det skal tages alvorlig. Og det tror jeg har virket,« siger Morten Wiberg, der er sociolog i Sundhedsstyrelsen.

Siden den 1. juli 2004 skal man være 16 år for at kunne købe alkohol og tobak i butikkerne. Indtil da var alders-

grænsen 15 år. Morten Wiberg hilser den nye lov om salg af alkohol og tobak velkommen. Han mener, at loven kan være være med til at udsætte de unges alkoholdebut og begrænse deres forbrug.

Mange voksne er dog stadig bekymrede over, at danske unge så tidligt får smag for flaskerne. En af dem er Morten Grønbæk, som er alkoholprofessor på Center for Alkohol-forskning. Han er især bekymret over alkohol-sodavandene som for eksempel Bacardi Breezer og Smirnoff Ice, der får den skarpe alkoholsmag til at virke sødere. Salget af sprut-sodavand er steget lige siden, de farvestrålende flasker kom på hylderne i 2001.

Et stort forbrug i teenageårene gør risikoen større for at drikke meget som voksen og måske få et alkoholproblem. I Danmark er cirka 200.000 mennesker afhængige af alkohol.

Kilde: Sundhedsstyrelsen og Politiken